

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами !*

Туризм і рекреація: наука, освіта, практика

м. Мукачево

Лужанська Т.Ю., Пекар П.В. Новітні інформаційні технології в світовому електронному туризмі	76
Мельник Я. О., Пасєка С.Р. Вивчення питань релігійного туризму в соціально-економічній географії	80
Скороход А.В., Пасєка С.Р. Фестивалі Черкащини – потужний стимулятор росту туристських потоків	84
Товт А. А. – Лійвої Е.-Е. Е. Аналіз пропозиції закладів тимчасового розміщення Рахівського району на основі системи бронювання booking.com	88
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СУЧАСНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	91
Грабевник С. М., Пасєка С.Р. Зміст поняття «ефективність функціонування туризму» та його значення в туризмології	91
Гурова Д.Д., Шеєнко О.Є. Світовий туризм в епоху пандемії COVID-19	95
Городницький В. В., Черничко Т. В. Е-туризм в умовах постпандемічного періоду	98
Новочуб І. В., Пасєка С.Р. Теоретичні основи дослідження маркетингових комунікацій у туризмі	100
Хомич Л. В., Черніогло М. І. Розвиток туризму в регіоні українського Причорномор'я	102
СЕКЦІЯ 6. ТУРИЗМ БЕЗ КОРДОНІВ, ЕКОЛОГІЯ, МАНДРИ	
Ийберт К., Медвідь Л.І. Історія та сучасність природо-заповідних територій Закарпатської області	107
Корома Н. С. Нові туристичні тенденції, як можливості для розвитку туристичної галузі	110
Кравченко Н., Медвідь Л. Аеропорти як функціональна система туризму	113
Кремаренко Д.В., Пасєка С.Р. Сутність та основні принципи екотуризму	116
Кузан А., Медвідь Л.І. Прикордонна транспортна інфраструктура Закарпатської області в контексті розвитку туризму	119
Лендел О.Д. Впровадження екологічних технологій в індустрії гостинності	122
Саксон Ю., Медвідь Л.І. Осередки художніх ремесел і народних промислів як об'єкти культурно-пізнавального туризму Закарпатської області	125
Шпілька А., Медвідь Л.І. Організація туризму для осіб з обмеженими можливостями на природоохоронних територіях	129

туристів, необхідно значну увагу приділити точковим елементам – пунктам пропуску через державний кордон. Нерівномірне їх розміщення, а на окремих ділянках кордону повна їх відсутність, створює проблему при перетині кордону, туристичному обміну та транскордонних комунікаціях місцевих жителів.

Список використаних джерел

Закон України Про державний кордон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>

УДК 338.483.13:392.72:[502/504:004](045)

Лендел О.Д.
Мукачівський державний університет
lend.oleg@gmail.com

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Історично індустрія гостинності є консервативним сектором економіки, інновації в якому є переважно дифузиею інновацій в інших секторах. Проте, виклики сьогодення, такі як: карантинні обмеження під впливом пандемії COVID-19, розвиток економіки спільного використання («шерінгової» економіки), розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в тому числі технологій автоматизації послуг з допомогою штучного інтелекту; підвищення вимог до безпеки клієнтів та працівників, розвиток «зеленої» економіки та зростання вимог до екологічної безпеки готельно-ресторанного господарства і забезпечення його вуглецевої нейтральності, зростання вимог до раціонального використання ресурсів в рамках концепції сталого розвитку тощо – змушують підприємства шукати інноваційні підходи до формування сучасної екосистеми підприємств індустрії гостинності.

При цьому, вимоги до екологізації господарської діяльності суттєво різняться у різних країнах, що зумовлено особливостями взаємодії бізнесу і суспільства, економіки й природи в кожній країні, та взаємозв'язку і

взаємозумовленості розвитку економіки від кількості і якості природних ресурсів та загалом екологічного потенціалу економіки підприємств. Узагальнюючи чинні вимоги до екологізації господарської діяльності в індустрії гостинності можемо виділити наступні основні її елементи: екологічні ліміти та обмеження пов'язанні зі зменшенням антропогенного впливу на навколишнє середовище в тому числі заходи зі зменшення викидів вуглекислого газу; раціональне природокористування та ощадливе використання ресурсів; сталий розвиток та розв'язання соціально-економічних проблем (бідності, безробіття, екологічні проблеми тощо).

В Україні задекларовано всі вищенаведені елементи екологізації економічної діяльності, але рівень їх фактичної реалізації залишається низьким. Попри значне зростання в Україні попиту на екологічні продукти, в тому числі послуги у сфері тимчасового розміщення (проживання), досить часто за своєю сутністю та змістом не є екологічними. В більшості випадків вітчизняні «екосадиби», «екоготелі» пропонують відвідувачам проживання в безпосередній близькості до природно-рекреаційних об'єктів та харчування з місцевих органічних продуктів, але при цьому суттєво впливають на природній ландшафт та навколишнє середовище видозмінюючи його та значно перевищують допустимий рівень впливу.

При цьому, Україна бере активну участь та підтримує перехід економіки на низьковуглецевий розвиток. Зокрема, Україна стала 9-ю країною світу, яка подала до Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату Стратегію низьковуглецевого розвитку України до 2050 року [1]. Стимулюючи розвиток ВДЕ (сонячна, вітрова) через механізм зеленого тарифу, в Україні значно збільшилася частка відновлювальних джерел, але зросло навантаження щодо оплати виробникам за «зеленим» тарифом, що змусило державу переглянути розмір тарифу та негативно вплинуло на інвестиційний клімат, а також зменшило можливості держави фінансувати природоохоронні проекти. З іншого боку, враховуючи тенденцію до зростання вартості електричної енергії, термін окупності інвестицій у ВДЕ закладами тимчасового розміщення

(проживання) складає 5-6 років, що робить їх привабливою сферою для інвестування.

Важливим напрямком зменшення навантаження на навколишнє середовище та зменшення витрат ресурсів є використання інформаційних технологій «розумний будинок», більш ощадливе використання води та миючих засобів, автоматизація окремих видів послуг на основі штучного інтелекту тощо. Загалом потенціал економії ресурсів внаслідок інформаційної трансформації управління закладами тимчасового розміщення (проживання) не вичерпаний.

Враховуючий досвід країн ОЕСР, екологізацію в індустрії гостинності необхідно починати із розробки будівельних норм які б містили більш високі вимоги до енергоощадження, а ті які прагнуть належати до розряду «зелених» проходили сертифікацію на відповідність міжнародним стандартам серії ISO 14000 – вимоги до закладів тимчасового розміщення (проживання) згідно з міжнародним стандартом ISO 14024 (ДСТУ ISO 14024). Оцінка відповідності послуг з тимчасового розміщення (проживання) вимогам стандарту може бути визначена як об'єктивний процес оцінки навантаження закладу на навколишнє середовище, ідентифікація і кількісне визначення затрат енергії, матеріалів та розміру відходів, оцінка впливів використаних матеріалів та енергії на довкілля, визначення можливостей впровадження заходів з відновлення довкілля. Сертифіковані підприємства отримують право відтворення знаку екологічного маркування на документації та рекламних матеріалах, що підтверджується міжнародним сертифікатом: зображення «зеленого журавлика» та напис «Екологічно чисто та безпечно». Сертифікат свідчить про відповідність критеріям екологічності упродовж всього життєвого циклу послуги, а також дійсно гарантує споживачеві екологічну якість. Знак екологічного маркування надає споживачам інформацію про екологічний пріоритет конкретного закладу та можливість зробити свідомий вибір на свою користь та користь підприємства. Необхідно врахувати, що споживачі не будуть платити більше за сертифіковані продукти, якщо їх якість і характеристики є гіршими, ніж в

альтернативних продуктах, проте, ідентифікація сертифікованих продуктів може сприяти зростанню попиту, а екологічне маркування може покращувати ринкові позиції підприємств там, де споживачі стурбовані впливом діяльності закладу тимчасового розміщення (проживання) на навколишнє середовище. Саме в таких випадках доцільно проводити екологічне маркування.

Впровадження екологічних інновацій в індустрії гостинності, поглиблення співробітництва споживачів та суб'єктів господарювання повинно забезпечити сталий (збалансований) розвиток, мінімізувати економічні ризики, сприяти розв'язанню проблем, пов'язаних зі зміною клімату і втратою біологічного різноманіття, забезпечуючи надання природних екосистемних послуг, в тому числі знижуючи ризик виникнення нових захворювань, здатних перерости в пандемію. Таким чином, впровадження інновацій в екологізацію індустрії гостинності сприяє отриманню як економічного, так і екологічно ефекту, значно підвищує безпеку людей та конкурентоспроможність послуг на ринку.

Список використаних джерел

1. Україна увійшла в першу десятку країн-лідерів кліматичного процесу / [Електронний ресурс] Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України // Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/news/32615.html>.

УДК 745:[338.48-6:7/8](477.87)(045)

Саксон Ю., Медвідь Л.І.

Мукачівський державний університет

juliya.sakson09@gmail.com

me_lar@ukr.net

ОСЕРЕДКИ ХУДОЖНІХ РЕМЕСЕЛ І НАРОДНИХ ПРОМИСЛІВ ЯК ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Закарпатська область володіє великим рекреаційним потенціалом, багатою природною та культурною базою, що відображає багатовікову історію

УДК [338.48-53:338.48-6]:001:37(043.2)

Т 86

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 12 травня 2021 р.)*

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 14 від 27 травня 2021 р.)*

Відповідальна за випуск – кандидат географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Смочко Н.М. – к.геогр.н., доц.; Мовчан К.М. – директор Наукової бібліотеки МДУ; Медвідь Л.І. – ст. викл.; Кампов Н.С. – ст. викл.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку туризму та рекреації України та світу. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на розвиток туристичної та рекреаційної сфери на світовому, національному та регіональному рівні.

УДК [338.48-53:338.48-6]:001:37(043.2)

Т 86 Туризм і рекреація: наука, освіта, практика: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції/ ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: РВВ МДУ, 2021. – 132 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

© Мукачівський державний університет, 2021

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>